

**TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HOÁ HÀ NỘI
KHOA BẢO TÀNG**

KIỀU TUẤN ĐẠT

**TÌM HIỂU CÔNG TÁC BẢO QUẢN HIỆN VẬT
TRONG TRUNG BÀY THƯỜNG XUYÊN CỦA
BẢO TÀNG HỒ CHÍ MINH**

**KHOÁ LUẬN TỐT NGHIỆP
NGÀNH BẢO TỒN - BẢO TÀNG**

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC:

HÀ NỘI – 2008

MỤC LỤC

LỜI NÓI ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	2
4. Phương pháp nghiên cứu	2
5. Bố cục của khoá luận	5

CHƯƠNG 1: BẢO TÀNG HỒ CHÍ MINH VÀ NỘI DUNG

TRUNG BÀY THƯỜNG XUYÊN CỦA BẢO TÀNG.....4

1.1. Quá trình hình thành và xây dựng.....	4
1.2. Nội dung trưng bày của Bảo tàng	7

CHƯƠNG 2: THỰC TRẠNG CÔNG TÁC BẢO QUẢN HIỆN VẬT TRONG TRUNG BÀY THƯỜNG XUYÊN CỦA BẢO TÀNG HỒ CHÍ MINH. 16

2.1. Tầm quan trọng của công tác bảo quản hiện vật trong trưng bày thường xuyên của Bảo tàng Hồ Chí Minh

16

2.2. Thực trạng công tác bảo quản hiện vật trong trưng bày thường xuyên của Bảo tàng Hồ Chí Minh.....

18

2.2.1. Hiện vật và đặc điểm hiện vật.....	18
---	----

2.2.2. Cách thức bảo quản và phương tiện trưng bày hiện vật	21
---	----

2.3. Những mặt đạt được trong công tác bảo quản hiện vật trong trưng bày thường xuyên của Bảo tàng Hồ Chí Minh

25

2.3.1. Môi trường	26
-------------------------	----

2.3.2. Nhân tố con người.....	32
-------------------------------	----

2.3.3. Trang thiết bị bảo quản	35
--------------------------------------	----

2.3.4. Thảm họa.....	39
2.3.5. Vật liệu kết cấu và vật liệu gắn đỡ.....	39
2.4. Những mặt hạn chế trong công tác bảo quản hiện vật trong trưng bày thường xuyên của Bảo tàng Hồ Chí Minh	41

CHƯƠNG 3 : MỘT SỐ GIẢI PHÁP BẢO QUẢN HIỆN VẬT TRONG TRƯNG BÀY THƯỜNG XUYÊN CỦA BẢO TÀNG HỒ CHÍ MINH..... 45

3.1 Các giải pháp tránh tác động của môi trường	45
<i>3.1.1 Theo dõi điều chỉnh nhiệt độ, độ ẩm tương đối trong trưng bày..</i>	<i>45</i>
<i>3.1.2 Điều chỉnh ánh sáng.....</i>	<i>47</i>
<i>3.1.3 Kiểm soát vi sinh vật, côn trùng gây hại.....</i>	<i>49</i>
<i>3.1.4 Cách làm vệ sinh hiện vật và tủ trưng bày</i>	<i>53</i>
3.2 Các giải pháp tránh tác động của con người	55
<i>3.2.1 Cán bộ bảo tàng.....</i>	<i>55</i>
<i>3.2.2 Khách tham quan</i>	<i>61</i>
Kết luận	67
Tài liệu tham khảo.....	69

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Thế kỷ XX cái tên Việt Nam đã trở thành một biểu tượng của khát vọng, độc lập tự do của chủ nghĩa anh hùng cách mạng và mỗi khi tự hào cất lên hai tiếng Việt Nam, trong thâm tâm chúng ta lại hiện lên hình ảnh hết nỗi thân quen, đó chính là Chủ tịch Hồ Chí Minh. Người là vị cha già của dân tộc, Người sáng lập Đảng, Nhà nước ta, lãnh đạo nhân dân ta tiến hành thắng lợi cách mạng giải phóng dân tộc và kháng chiến trường kỳ bảo vệ thành quả cách mạng, giành toàn vẹn lãnh thổ, thống nhất đất nước.

Trải qua 79 mùa xuân, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã để lại những dấu ấn không thể phai mờ trong lịch sử dân tộc Việt Nam và Lịch sử thế giới. Người đã được tổ chức Giáo dục, Khoa học, Văn hoá Liên Hợp Quốc tôn vinh là: “*Anh hùng giải phóng dân tộc, nhà văn hoá kiệt xuất*”, nhân dịp kỷ niệm 100 năm ngày sinh của Người.

Ngay sau khi Bác mất vấn đề cấp thiết đặt ra cho toàn Đảng, toàn dân ta là phải làm sao bảo quản thi hài Bác được thật tốt, cũng như gìn giữ, bảo quản tốt những tài liệu, hiện vật gắn với cuộc đời và sự nghiệp của Bác cho thế hệ mai sau.

Đáp ứng nguyện vọng của toàn Đảng, toàn dân ta, cùng với việc xây dựng Lăng, Bảo tàng Hồ Chí Minh đã được xây dựng và trở thành một cơ quan văn hoá chuyên nghiên cứu, bảo tồn các di sản về cuộc đời và sự nghiệp của Người. Đồng thời phát huy và tuyên truyền tư tưởng Hồ Chí Minh thông qua các hoạt động nghiệp vụ.

Từ khi ra đời cho đến nay, Bảo tàng đã hoàn thành tốt chức năng nhiệm vụ của mình trở thành bảo tàng quốc gia đầu hệ, trong hệ thống các bảo tàng và di tích lưu niệm của Chủ tịch Hồ Chí Minh trong cả nước. Tuy nhiên để tiếp tục phát huy thế mạnh của mình, Bảo tàng cần quan tâm hơn nữa đến vấn đề hiện vật, bảo quản hiện vật trong kho, cũng như trên trưng bày. Bởi lẽ hiện vật là cơ sở để bảo tàng tồn tại, gốc của bảo tàng là hiện vật, không có hiện vật đồng nghĩa là không có bảo tàng.

Nhận thức tầm quan trọng của công tác bảo quản hiện vật, Bảo tàng Hồ

Chí Minh đã có những biện pháp tích cực để bảo đảm an toàn cho hiện vật (trong kho cũng như trong trưng bày). Bảo tàng Hồ Chí Minh là một trong những bảo tàng được trang bị các phương tiện khoa học- kỹ thuật hiện đại nhất để bảo quản hiện vật. Mặc dù vậy thực tế cho thấy, hiện vật bảo tàng cũng như cơ thể con người luôn luôn thường xuyên phải chịu những yếu tố tác động của môi trường tự nhiên và con người. Trải qua thời gian hiện vật trong kho cũng như trong trưng bày sẽ tự huỷ hoại, xuống cấp. Đây là một tất yếu của bất kỳ hiện vật nào. Vì lý do đó, cho nên hiện vật bảo tàng cần phải được quan tâm, tạo điều kiện bảo quản tốt nhất không chỉ trong kho mà còn trên trưng bày.

Xuất phát từ lý do trên, được sự đồng ý của hội đồng khoa học bảo tàng và giáo viên hướng dẫn, em đã chọn đề tài: “ **Tìm hiểu công tác bảo quản hiện vật trong trưng bày thường xuyên của Bảo tàng Hồ Chí Minh**” thực hiện bài khoá luận tốt nghiệp.

2. Mục đích nghiên cứu

Qua quá trình tìm hiểu công tác bảo quản hiện vật trên trưng bày của Bảo tàng Hồ Chí Minh mục đích nghiên cứu của bài khoá luận là:

+ Đánh giá thực trạng những mặt đạt được và hạn chế trong công tác bảo quản hiện vật trên trưng bày của Bảo tàng Hồ Chí Minh.

+ Đề xuất một số quan điểm, giải pháp nhằm khắc phục những mặt hạn chế trong công tác bảo quản hiện vật trong trưng bày của bảo tàng.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của bài khoá luận là nghiên cứu công tác bảo quản hiện vật trên hệ thống trưng bày thường xuyên của Bảo tàng Hồ Chí Minh.

4. Phương pháp nghiên cứu

Để có được những nguồn thông tin, tư liệu cần thiết cho bài luận văn, khoá luận đã sử dụng một số phương pháp sau:

Phương pháp chung: phương pháp luận Macxit, quan điểm duy vật biện chứng, duy vật lịch sử để xem xét đánh giá sự vật hiện tượng luôn trong tình

trạng vận động và biến đổi.

Phương pháp khoa học: Phương pháp nghiên cứu liên ngành: Bảo tàng học, lịch sử...

Kết hợp khảo sát, điền dã với các thao tác như: phỏng vấn, quan sát, ghi chép, chụp ảnh, trong nghiên cứu: mô tả và so sánh...

5. Bố cục của luận văn

Ngoài phần mở đầu, kết luận, phục lục, luận văn chia ra làm ba chương:

Chương 1. Bảo tàng Hồ Chí Minh và nội dung trưng bày thường xuyên của bảo tàng

Chương 2. Thực trạng công tác bảo quản hiện vật trên trưng bày thường xuyên của bảo tàng

Chương 3. Một số giải pháp bảo quản hiện vật trong trưng bày thường xuyên của bảo tàng

Trong suốt quá trình làm khoá luận, em đã nhận được sự chỉ bảo, giúp đỡ tận tình của thầy, cô giáo trong khoa bảo tàng, các cô chú, anh chị ở Bảo tàng Hồ Chí Minh. Đặc biệt là cô giáo Nguyễn Thu Hà, người đã tận tình giúp đỡ em trong suốt quá trình làm bài khoá luận, em xin gửi lời cảm ơn chân thành nhất đối với tất cả sự giúp đỡ quý báu ấy.

Do hạn chế về mặt thời gian, cũng như hạn chế về kiến thức nên trong bài khoá luận này không tránh khỏi những khuyết điểm, hạn chế. Em rất mong nhận được sự thông cảm, góp ý, bổ sung của các thầy cô cùng toàn thể các bạn để bài viết của em được hoàn thiện hơn.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. *35 năm Bảo tàng Hồ Chí Minh*, BTHCM_2005
2. *Bảo tàng Hồ Chí Minh 30 năm một chặng đường*, BTHCM_ HN.2000
3. *Bảo tàng với sự nghiệp CNH-HĐH đất nước*, BTCMVN, Nxb Hà Nội. 1998
4. *Các bảo tàng quốc gia* .- H.,2001
5. *Cơ sở bảo tàng học* (1990) tập 1, 2, 3. Đại học Văn hóa Hà Nội
6. Cục Di sản văn hóa (2004). *Kỷ yếu khoa học_ thực tiễn “ Bảo quản hiện vật chất liệu hữu cơ tại bảo tàng và di tích”* BTLSVN. HN
7. Garyedson và David Dean (2001), *Cẩm nang bảo tàng*, BTCMVN dịch và xuất bản, Hà Nội
8. Lê Thị Thúy Hằng. *Công tác bảo quản tài liệu phim ảnh tại kho cơ sở của Bảo tàng Hồ Chí Minh*. Khóa luận tốt nghiệp. 2007
9. Nguyễn Thị Huệ (2002). *Nghiên cứu nguồn sử liệu hiện vật bảo tàng*. Nxb Chính trị Quốc gia, HN
10. Đào Duy Kỳ (1967). *Tìm hiểu khoa học bảo tàng Việt Nam*. Viện BTCM xuất bản. HN
11. Nguyễn Lâm (2000). *Từ điển từ và ngữ Việt Nam*, Nxb Tp Hồ Chí Minh
12. Triệu Vũ Bảo Linh (2004). *Bước đầu tìm hiểu trưng bày Bảo tàng Hồ Chí Minh*. Luận văn tốt nghiệp
13. Vũ Thị Loan (2005). *Tìm hiểu công tác bảo quản hiện vật trên trưng bày của Bảo tàng Dân tộc học Việt Nam*. Luận văn tốt nghiệp
14. *Luật di sản văn hóa và nghị định hướng dẫn thi hành*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội (2002)
15. *Sự nghiệp bảo tàng những vấn đề cấp thiết* (1996-1997), tập 1, 2, 3. Bảo tàng Cách Mạng Việt Nam xuất bản, HN
16. Nguyễn Thịnh (2001). *Sổ tay công tác trưng bày bảo tàng*, Nxb VH_TT. HN
17. Vũ Thị Thu (2006). *Tìm hiểu công tác bảo quản hiện vật trong*

trung bày thường xuyên của Bảo tàng Mỹ Thuật Việt Nam. Luận văn tốt nghiệp.

18. Timothy ambrose và Cris Paine (2000). *Cơ sở bảo tàng*. BTCMVN dịch và xuất bản, HN

19. Lâm Bình Tường_ Mai Khắc Ứng_ Phạm Xanh_ Đặng Văn Bài (1980). *Sổ tay công tác bảo tàng*, Nxb Văn Hóa, HN

20. UNESCO và Cục di sản văn hóa_ Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, (2008). *Sổ tay hướng dẫn bảo vệ di sản văn hóa_ Tập 1. An ninh trong bảo tàng*.

21. UNESCO và Cục Di sản Văn hóa_ Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, (2008). *Sổ tay hướng dẫn bảo vệ di sản văn hóa_ Tập 2. Bảo quản và chăm sóc hiện vật văn bản*